

İlgili Kanun / Madde
6356 S. STK/4,5

T.C
YARGITAY
9. HUKUK DAİRESİ

Esas No. 2021/11348

Karar No. 2022/229

Tarihi: 20/01/2022

●İŞ KOLU
●İŞ KOLU TESPİTİNİN ESASLARI

ÖZETİ: İşkolu, toplu iş hukukumuzun en önemli kavramlarından biridir. 6356 sayılı Kanun'un 3 üncü maddesinin birinci fıkrası gereğince, sendikalar kuruldukları işkolunda faaliyette bulunurlar. Bu anlamda toplu iş hukukumuzda işkolu esasına göre sendikalaşma ilkesinin kabul edildiği ve işkolu kavramı ile sendikaların hukuki olarak faaliyet sınırının belirlendiği ifade edilebilir.

6356 sayılı Kanun'un 4 üncü maddesinin birinci fıkrasına göre, işkolları, Kanuna ekli (1) sayılı cetvelde gösterilmiştir. Maddenin ikinci fıkrasına göre ise, bir işyerinde yürütülen asıl işe yardımcı işler de, asıl işin girdiği işkolundan sayılır. Yine aynı maddede, bir işkoluna giren işlerin neler olacağı, işçi ve işveren konfederasyonlarının görüşü alınarak ve uluslararası normlar göz önünde bulundurularak, yönetmelikle düzenleneceği belirtilmiştir.

İşkolu kavramı ile çalışma yaşamında benzer nitelikte olan faaliyet türleri gruplandırılmak suretiyle tasnif edilmektedir. Hukukumuzda, bu suretle oluşturulan işkolu sayısı yirmi olarak belirlenmiştir.

İşkolu tespitinde birim olarak işyerinin esas alınacağı normatif düzenlemelerin tartışmasız bir sonucudur. 4857 sayılı İş Kanunu'nun 2 nci maddesinin gerekçesinde, işyeri, teknik bir amaca, diğer bir deyişle mal ve hizmet üretimine yönelik ve değişik unsurlardan meydana gelen bir birim olarak

belirtilmiştir. İşyerinin sınırlarının saptanmasında “işyerine bağlı yerler” ile “eklentiler” ve “araçların” bir birim kapsamında oldukları belirtildikten sonra özellikle bir işyerinin mal ve hizmet üretimi için ayrı bir alanı da kullanması halinde bunların tek işyeri mi yoksa birbirinden bağımsız işyerleri mi sayılacağı konusunda “amaçta birlik”, aynı teknik amaca bağlı olarak üretimde bulunma, nitelik yönünden bağlılık ile “yönetimde birlik”, aynı yönetim altında örgütlenmiş olma koşullarının aranacağı düzenlenmiştir.

İşyeri kavramının unsurları da nazara alındığında, teknik amaç doğrultusunda yapılan işin niteliğine göre işkolunun belirlenmesi gerektiği ifade edilebilir. Bununla birlikte, aynı işyerinde farklı nitelikte mal veya hizmet üretimlerinin söz konusu olması durumunda, birden fazla teknik amaç mevcut olabilir. Bu ihtimalde, işyerinde yürütülen faaliyet kapsamındaki ağırlıklı işin niteliğine göre işkolunun tespit edilmesi gerekmektedir (ŞAHLANAN, Fevzi: Toplu İş Hukuku, İstanbul 2020, s.50; TUNCAY, A. Can/SAVAŞ KUTSAL, Burcu: Toplu İş Hukuku, İstanbul 2019, s.50).

DAVA: Taraflar arasında görülen dava sonucunda verilen kararın, temyizden incelenmesi davalılar Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, Başkent Ulaşım ve Doğalgaz Hizm. Pro. Taah. San. ve Tic. A.Ş.(BUGSAŞ), Demiryol İş Sendikası, Öz Taşıma İş Sendikası vekilleri tarafından istenilmekle, temyiz taleplerinin süresinde olduğu anlaşıldı. Dava dosyası için Tetkik Hakimi tarafından düzenlenen rapor dinlendikten sonra dosya incelendi, gereği konuşulup düşünüldü:

Y A R G I T A Y K A R A R I

A) DAVACI İSTEMİNİN ÖZETİ:

Asıl davada davacı Belediye İş Sendikası vekili, davalı Bakanlığın 31 Ekim 2019 tarih ve 30934 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 2019/141 karar numaralı işkolu tespit kararının iptali ile BUGSAŞ Başkent Ulaşım ve Doğalgaz Hizm. Pro. Taah. San. ve Tic. A.Ş.'nin tamamının 20 numaralı “Genel İşler” işkoluna dahil olduğunun tespitine karar verilmesini talep etmiştir.

Birinci birleşen davada davacı Hizmet İş Sendikası vekili, davalı Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığının, 31.10.2019 tarih ve 30934 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 2019/141 karar nolu işkolu tespit kararının; “Bugsas Başkent Ulaşım ve Doğalgaz Hizm. Pro. Taah. San. ve Tic. A.Ş. unvanlı işverenliğe bağlı 1352983.006, 1341672.006 ve 1341701.006 SGK sicil nolu işyerlerinde alt

işverenlik ilişkisi üzerinden EGO Genel Müdürlüğünün raylı sistem, otobüs taşımacılığı, araç bakım onarım hizmetlerinin yürütüldüğü, işçilerin de bu işe özgü işlerde çalıştıkları, ağırlıklı olarak yürütülen hizmetin raylı sistem taşımacılığında olduğu, 0207221.006 SGK sicil nolu işyerinde yürütülen bu hizmetlerin yönetim-büro faaliyetlerinin yapıldığı, bu nedenle yapılan işlerin İşkolları Yönetmeliği'nin 15 sıra numaralı "Taşımacılık" işkolunda yer aldığına ilişkin kısmının iptaline, Ankara Büyükşehir Belediyesi EGO Genel Müdürlüğü tarafından 5393 sayılı Kanununun 70. maddesi gereğince kurulan davalı BUGSAŞ Başkent Ulaş. ve Doğ. Hiz. Pro. Taah. San. ve Tic. A.Ş. işyerlerinde yapılan şehir içi toplu taşıma hizmeti niteliği itibariyle, 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 14/a ve 15/1-(p), (f) maddeleri ile 5216 sayılı Büyükşehir Belediye Kanunu'nun 7/1-(p), (f) maddelerinde yer alan yasal düzenlemeler gereğince, yürütülmesi münhasıran belediyelerin görev ve sorumluluğuna bırakılan işlerden olup, salt belediye hizmeti niteliğinde olduğundan, davaya konu işyerlerinde yapılan işlerin 6356 sayılı Sendikalar ve Toplu İş Sözleşmesi Kanununa ekli (1) sayılı cetvel ve İşkolları Yönetmeliği 20 sıra nolu "Genel İşler" işkoluna girdiğinin tespitine karar verilmesini talep etmiştir.

İkinci birleşen davada davacı Genel İş Sendikası vekili, 31.10.2019 tarih 30934 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanan Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı'nın 2019/141 Karar sayılı BUGSAŞ Başkent Ulaşım ve Doğalgaz Hiz. Pro. Taah. San. Ve Tic. A.Ş.'nin 0207221.006 SGK Sicil numaralı işyerindeki işkolu tespit kararının iptaline, ilgili işyerinin İşkolları Yönetmeliğinin 20 sıra numaralı "Genel İşler" işkoluna girdiğinin tespitine karar verilmesini talep etmiştir.

Üçüncü birleşen davada davacı Öz Taşıma İş Sendikası vekili, Yargıtay yerleşik içtihatları gereğince davalı BUGSAŞ Başkent Ulaş. ve Doğ. Hiz. Pro. Taah. San. ve Tic. A.Ş. tarafından, tespite konu işyerlerinde yürütülen işlerin girdiği işkolunun, asıl işverenin faaliyetlerden bağımsız olarak değerlendirilmesi gerektiği, davalı BUGSAŞ Başkent Ulaş. ve Doğ. Hiz. Pro. Taah. San. ve Tic. A.Ş. tarafından, tespite konu işyerlerinde yürütülen işlerin, asıl işlerin yapıldığı ve müvekkili sendikanın taraf olduğu 01.01.2019-31.12.2021 tarihleri arası yürürlük süreli toplu iş sözleşmesinin yürürlükte olduğu asıl işyerlerinde yapılan işlere yardımcı iş olarak değerlendirilerek 31.10.2019 tarih ve 30934 sayılı Resmî Gazetede yayımlanan 2019/141 nolu işkolu tespit kararının iptaline, davalı şirket tarafından yürütülen faaliyetlerin, 19.12.2012 tarih ve 28502 sayılı Resmî Gazete yayımlanan İşkolları Yönetmeliğinin 52.21.07 alt sınıflandırmasında 15 nolu "Taşımacılık" işkoluna giren işler arasında gösterildiğinden davalı BUGSAŞ Başkent Ulaş. ve Doğ. Hiz. Pro. Taah. San. ve Tic. A.Ş. tarafından faaliyet yürütülen işyerlerinde yapılan işlerin niteliği gereği İşkolları Yönetmeliğinin 15 sıra numarasında yer alan "Taşımacılık" işkoluna girdiğinin tespitine karar verilmesini talep etmiştir.

B) DAVALI CEVABININ ÖZETİ:

Asıl ve birleşen davalarda cevap veren davalılar, davanın reddine karar verilmesini talep etmiştir.

C)İLK DERECE MAHKEMESİ KARARININ ÖZETİ:

Mahkemece, asıl ve birleşen davaların reddine karar verilmiştir.

D)İSTİNAF BAŞVURUSU:

İlk Derece Mahkemesinin kararına karşı, davacı Belediye İş Sendikası vekili, davacı Hizmet İş Sendikası vekili ve davacı Genel İş Sendikası vekili istinaf başvurusunda bulunmuştur.

E)BÖLGE ADLİYE MAHKEMESİ KARARININ ÖZETİ:

Bölge Adliye Mahkemesince;

“1) 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 353/1-b-2. maddesi gereğince davacılar Genel İş Sendikası, Hizmet İş Sendikası ve Belediye İş Sendikasının istinaf başvurusunun kabulü ile ilk derece Mahkemesi kararının KALDIRILMASINA,

2) Davacı Belediye İş Sendikası tarafından açılan Ankara 23. İş Mahkemesinin 2019/1034 Esas sayılı dosyası, davacı Hizmet İş Sendikası tarafından açılan birleşen Ankara 20. İş Mahkemesinin 2019/1075 Esas sayılı dosyası ve davacı Genel İş Sendikası tarafından açılan birleşen Ankara 35. İş Mahkemesinin 2019/607 Esas sayılı dosyası bakımından davanın KABULÜ ile, 31/10/2019 tarih ve 30934 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 2019/141 sayılı işkolu tespit kararının “işverenliğe bağlı 1352983.006, 1341672.006 ve 1341701.006 SGK sicil no’lu işyerlerinde alt işverenlik ilişkisi üzerinden EGO Genel Müdürlüğü’nün raylı sistem, otobüs taşımacılığı, araç bakım onarım hizmetlerin yürütüldüğü, işçilerin de bu işe özgü işlerde çalıştıkları, ağırlıklı olarak yürütülen hizmetin raylı sistem taşımacılığında olduğu, 0207221.006 SGK sicil no’lu işyerinde yürütülen bu hizmetlerin yönetim-büro faaliyetlerinin yapıldığı, bu nedenle yapılan işlerin İşkolları Yönetmeliği’nin 15 sıra numaralı “Taşımacılık” işkolunda yer aldığına” ilişkin kısmının İPTALİNE,

BUGSAŞ Başkent Ulaşım ve Doğalgaz Hizm. Pro. Taah. San. ve Tic. A.Ş.’ye ait 1352983.006, 1341672.006, 1341701.006 ve 0207221.006 SGK sicil no’lu işyerlerinin İşkolları Yönetmeliğinin 20 sıra numaralı “Genel işler” işkolunda yer aldığına TESPİTİNE,

Davacı Öz Taşıma İş Sendikası tarafından açılan birleşen Ankara 28. İş Mahkemesinin 2019/645 Esas sayılı dosyası bakımından, ilk derece Mahkemesi tarafından verilen karara yönelik davacının istinafının bulunmaması sebebiyle, davanın REDDİNE,

Davalılar Ego Genel Müdürlüğü ve Ankara Büyükşehir Belediyesi yönünden açılan davaların pasif husumet yokluğu nedeniyle REDDİNE”

Karar verilmiştir.

F)TEMYİZ:

Kararı, davalılar Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, BUGSAŞ Başkent Ulaşım ve Doğalgaz Hizm. Pro. Taah. San. ve Tic. A.Ş., Demiryol İş Sendikası, Öz Taşıma İş Sendikası temyiz etmiştir.

G)Gerekçe:

I. Hukuki Dayanak

Dava, 6356 sayılı Sendikalar ve Toplu İş Sözleşmesi Kanunu'nun 4 üncü ve 5 inci maddeleri kapsamında işkolu tespitine itiraz istemine ilişkindir.

İşkolu, toplu iş hukukumuzun en önemli kavramlarındanıdır. 6356 sayılı Kanun'un 3 üncü maddesinin birinci fıkrası gereğince, sendikalar kuruldukları işkolunda faaliyette bulunurlar. Bu anlamda toplu iş hukukumuzda işkolu esasına göre sendikalaşma ilkesinin kabul edildiğı ve işkolu kavramı ile sendikaların hukuki olarak faaliyet sınırının belirlendiğı ifade edilebilir.

6356 sayılı Kanun'un 4 üncü maddesinin birinci fıkrasına göre, işkolları, Kanuna ekli (1) sayılı cetvelde gösterilmiştir. Maddenin ikinci fıkrasına göre ise, bir işyerinde yürütölen asıl işe yardımcı işler de, asıl işin girdiğı işkolundan sayılır. Yine aynı maddede, bir işkoluna giren işlerin neler olacağıının, işçi ve işveren konfederasyonlarının görüşü alınarak ve uluslararası normlar göz önünde bulundurulurarak, yönetmelikle düzenleneceğı belirtilmiştir.

İşkolu tespiti ve bu tespite karşı dava açma hakkının düzenlendiğı 6356 sayılı Kanun'un 5 inci maddesinin birinci fıkrası “Bir işyerinin girdiğı işkolunun tespiti Bakanlıkça yapılır. Bakanlık, tespit ile ilgili kararını Resmî Gazete’de yayımlar. Bu tespite karşı ilgililer, kararın yayımından itibaren on beş gün içinde dava açabilir. Mahkeme iki ay içinde kararını verir. (Ek cümle: 12/10/2017- 7036/29 md.) Karar hakkında istinaf yoluna başvurulması hâlinde bölge adliye mahkemesi iki ay içinde kararını verir. (Değişik cümle: 12/10/2017-7036/29 md.) Bu karara karşı temyiz yoluna başvurulması hâlinde Yargıtay, uyuşmazlığı iki ay içinde kesin olarak karara bağlar.” şeklindedir.

İşkolu kavramı ile çalışma yaşamında benzer nitelikte olan faaliyet türleri gruplandırılmak suretiyle tasnif edilmektedir. Hukukumuzda, bu suretle oluşturulan işkolu sayısı yirmi olarak belirlenmiştir.

İşkolu tespitinde birim olarak işyerinin esas alınacağı normatif düzenlemelerin tartışmasız bir sonucudur. 4857 sayılı İş Kanunu'nun 2 nci maddesinin gerekçesinde, işyeri, teknik bir amaca, diğeri bir deyişle mal ve hizmet üretimine yönelik ve değişik unsurlardan meydana gelen bir birim olarak belirtilmiştir. İşyerinin sınırlarının saptanmasında “işyerine bağılı yerler” ile “eklentiler” ve “araçların” bir birim kapsamında oldukları belirtildikten sonra özellikle bir işyerinin mal ve hizmet üretimi için ayrı bir alanı da kullanması halinde bunların tek işyeri mi yoksa birbirinden bağımsız işyerleri mi sayılacağı konusunda “amaçta birlik”, aynı teknik amaca bağılı olarak üretimde bulunma, nitelik yönünden bağılılık ile “yönetimde birlik”, aynı yönetim altında örgütlenmiş olma koşullarının aranacağı düzenlenmiştir.

İşyeri kavramının unsurları da nazara alındığında, teknik amaç doğrultusunda yapılan işin niteliğine göre işkolunun belirlenmesi gerektiğı ifade edilebilir. Bununla birlikte, aynı işyerinde farklı nitelikte mal veya hizmet üretimlerinin söz konusu

olması durumunda, birden fazla teknik amaç mevcut olabilir. Bu ihtimalde, işyerinde yürütülen faaliyet kapsamındaki ağırlıklı işin niteliğine göre işkolunun tespit edilmesi gerekmektedir (ŞAHLANAN, Fevzi: Toplu İş Hukuku, İstanbul 2020, s.50; TUNCAY, A. Can/SAVAŞ KUTSAL, Burcu: Toplu İş Hukuku, İstanbul 2019, s.50).

II. Dosya Kapsamı

Somut uyuşmazlıkta; Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı tarafından 26/08/2015 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanan karar ile;

“Bakanlığımızca yapılan incelemede, Bugsaş Başkent Ulaşım ve Doğalgaz Hizm. Pro. Taah. San. ve Tic. A.Ş. unvanlı işverenliğe bağlı 1352983.006, 1341672.006 ve 1341701.006 SGK sicil no'lu işyerlerinde alt işverenlik ilişkisi üzerinden EGO Genel Müdürlüğünün raylı sistem, otobüs taşımacılığı, araç bakım onarım hizmetlerinin yürütüldüğü, işçilerin de bu işe özgü işlerde çalıştıkları, ağırlıklı olarak yürütülen hizmetin raylı sistem taşımacılığında olduğu, 0207221.006 SGK sicil no'lu işyerinde yürütülen bu hizmetlerin yönetim-büro faaliyetlerinin yapıldığı, bu nedenle yapılan işlerin İşkolları Yönetmeliği'nin 15 sıra numaralı “Taşımacılık” işkolunda yer aldığı,

İşverenliğe ait 1338488.006 ve 1338487.006 SGK sicil no'lu işyerlerinde alt işverenlik ilişkisi üzerinden EGO Genel Müdürlüğünün görevlerinden olan otobüslerin iç temizliği ile EGO Genel Müdürlüğü binasının temizlik ve yemekhane hizmetlerinin yürütüldüğü, bu nedenle yapılan işlerin İşkolları Yönetmeliğinin 20 sıra numaralı “Genel işler” işkolunda yer aldığı tespit edilmiştir.”

Şeklinde işkolu tespit kararı verilmiştir.

Öncelikle belirtmek gerekir ki, her ne kadar üçüncü birleşen davada davacı Öz Taşıma İş Sendikası tarafından (1338488) ve (1338487) SGK sicil numaralı işyerlerine yönelik olarak da dava açılmış ise de, İlk Derece Mahkemesi tarafından bu davanın da reddine karar verildiği ve bu karara yönelik istinaf başvurusunda bulunulmadığı anlaşıldığından, belirtilen işyerleri bakımından işkolu tespit kararı kesinleşmiş olup, diğer işyerlerine yönelik olarak temyiz incelemesi gerçekleştirilmelidir.

Diğer taraftan, dosya içeriğindeki bilgi ve belgeler ile işkolu tespit kararına konu birimlerin niteliğine göre, tespit konusu birimlerin dahil olduğu işkolunun ayrı ayrı belirlenmesi gerektiği ifade edilmelidir.

Nitekim otobüs ile şehir içi yolcu taşımacılığı işinin yapıldığı (1341672) sicil numaralı işyerinde, BUGSAŞ ile EGO Genel Müdürlüğü Otobüs İşletme Dairesi Başkanlığı arasında imzalanan hizmet alım sözleşmesi kapsamında faaliyet yürütülmekte iken; otobüs işletmesindeki araçların bakım, onarım ve ikmal hizmetleri işinin yapıldığı (1352983) sicil numaralı işyerinde, BUGSAŞ ile EGO Genel Müdürlüğü Araç Bakım Onarım Dairesi Başkanlığı arasında imzalanan hizmet alım sözleşmesi kapsamında faaliyet yürütüldüğü; raylı sistem taşımacılığı işlerinin yapıldığı (1341701) sicil numaralı işyerinde ise, BUGSAŞ ile EGO Genel

Müdürlüğü Raylı Sistemler Dairesi Başkanlığı arasında imzalanan hizmet alım sözleşmesi kapsamında faaliyet yürütüldüğü görülmektedir.

Bu itibarla her bir işyerinde farklı teknik amaç ve iş organizasyonu söz konusu olduğundan, tespit konusu işyerlerinin dahil olduğu işkolunun belirlenmesi için ayrı ayrı değerlendirme yapılması gerekmektedir.

III. Değerlendirme

1) (1341672) SGK Sicil Numaralı İşyeri Bakımından

Dosya içeriğinde yer alan bilgi ve belgeler, iş müfettişi raporu ve bilirkişi raporunda yer alan tespitlere göre (1341672) sicil numaralı işyerinde otobüs ile şehir içi yolcu taşımacılığı faaliyetinin yürütüldüğü anlaşılmaktadır.

5216 sayılı Büyükşehir Belediye Kanunu'nun "Büyükşehir ve ilçe belediyelerinin görev ve sorumlulukları" başlıklı 7 nci maddesinin birinci fıkrasının (p) bendine göre "Büyükşehir içindeki toplu taşıma hizmetlerini yürütmek ve bu amaçla gerekli tesisleri kurmak, kurdurmak, işletmek veya işlettirmek, büyükşehir sınırları içindeki kara ve denizde taksi ve servis araçları dahil toplu taşıma araçlarına ruhsat vermek. Büyükşehir içindeki toplu taşıma hatlarıyla ilgili olarak; şehir merkezine olan uzaklık, nüfus ve hattı kullanan sayısı kriterleri esas alınarak tespit edilecek hatlarla ilgili toplu taşıma hizmetlerinin işlettilmesine karar vermek" hususları büyükşehir belediyesinin görev, yetki ve sorumlulukları arasında belirtilmiştir.

5216 sayılı Kanun'un 26 ncı maddesi de "Büyükşehir belediyesi kendisine verilen görev ve hizmet alanlarında, ilgili mevzuatta belirtilen usullere göre sermaye şirketleri kurabilir." düzenlemesini içermektedir.

Diğer taraftan İşkolları Yönetmeliği'ne ekli listeye göre ise "Belediye hizmetleri" ile "Belediye otobüsü ile yapılan şehir içi ve banliyö yolcu taşımacılığı (belediyenin sağladığı havaalanı otobüsü dâhil)" faaliyetleri 20 sıra numaralı "Genel işler" işkoluna dahil faaliyetler arasında belirtilmiştir.

Açıklanan düzenlemeler karşısında belirtmek gerekir ki belediyelerin görev ve yetkileri kapsamında yer alan faaliyetlerin yürütülmesi ve yapılan işin niteliğine ilişkin ayrıksı bir düzenleme bulunmaması durumunda gerek doğrudan belediyeye ait işyerleri gerekse belediye şirketlerine ait işyerlerinin kural olarak "Genel işler" işkolunda yer aldığı kabulü gerekmektedir.

Bu açıklamalara göre, belirtilen işyerinde otobüs ile şehir içi yolcu taşımacılığı faaliyeti yürütüldüğü anlaşıldığından (1341672) sicil numaralı işyeri açık bir şekilde İşkolları Yönetmeliği'nin 20 sıra numaralı "Genel işler" işkolunda yer almaktadır. Bu itibarla Bölge Adliye Mahkemesi tarafından (1341672) sicil numaralı işyerinin "Genel işler" işkolunda yer aldığı tespitine karar verilmesi isabetlidir.

2) (1352983) SGK Sicil Numaralı İşyeri Bakımından

Dosya içeriğinde yer alan bilgi ve belgeler, iş müfettişi raporu ve bilirkişi raporunda yer alan tespitlere göre (1352983) sicil numaralı işyerinde ise otobüs işletmesindeki araçların bakım, onarım ve ikmal hizmetleri yürütülmektedir.

Belirtilen işyerinde yürütülen faaliyet de 5216 sayılı Büyükşehir Belediye Kanunu'nun "Büyükşehir ve ilçe belediyelerinin görev ve sorumlulukları" başlıklı 7 nci maddesinin birinci fıkrasının (p) bendi kapsamında yer aldığından, Bölge Adliye Mahkemesi tarafından (1352983) sicil numaralı işyerinin de "Genel işler" işkolunda yer aldığına tespitine karar verilmesi isabetlidir.

3) (0207221) SGK Sicil Numaralı İşyeri Bakımından

Dosya içeriğinde yer alan bilgi ve belgeler, iş müfettişi raporu ve bilirkişi raporunda yer alan tespitlere göre (0207221) sicil numaralı işyerinde yürütülen faaliyetin, genel müdürlük ve terminal işletmesi olduğu, çalışanların ağırlığının güvenlik ve temizlik işinde yer aldığı anlaşılmaktadır.

5216 sayılı Büyükşehir Belediye Kanunu'nun "Büyükşehir ve ilçe belediyelerinin görev ve sorumlulukları" başlıklı 7 nci maddesinin birinci fıkrasının (l) bendine göre "Yolcu ve yük terminalleri, kapalı ve açık otoparklar yapmak, yaptırmak, işletmek, işletirmek veya ruhsat vermek" hususları büyükşehir belediyesinin görev, yetki ve sorumlulukları arasında belirtilmiştir.

Açıklanan bu hususlara göre söz konusu işyerinde yürütülen faaliyet türü de belediyenin görevleri kapsamına dahil olduğundan, Bölge Adliye Mahkemesi tarafından (0207221) sicil numaralı işyerinin de "Genel işler" işkolunda yer aldığına tespitine karar verilmesi isabetlidir.

4) (1341701) SGK Sicil Numaralı İşyeri Bakımından

Dosya içeriğinde yer alan bilgi ve belgeler, iş müfettişi raporu ve bilirkişi raporunda yer alan tespitlere göre (1341701) sicil numaralı işyerinde ise raylı sistem taşımacılığı faaliyeti yürütülmektedir.

Dairemiz yerleşik uygulamasına göre belediyelerin görev ve yetkileri kapsamında yer alan faaliyetlerin yürütülmesi durumunda gerek doğrudan belediyeye ait işyerleri gerekse belediye şirketlerine ait işyerlerinin kural olarak "Genel işler" işkolunda yer aldığına kabulü gerekmekte ise de, yapılan işin niteliğine ilişkin ayrıksı bir düzenleme bulunması durumunda bu hususun dikkate alınması gerektiği şüphe değildir.

İşkolları Yönetmeliği'ne ekli listeye göre "Ray açıklığı ne olursa olsun, ray üzerinde çalışan araçlarla yapılan şehir içi ve şehir dışı yolcu, yük taşımacılığı işleri (belediyeler veya bağlı şirketleri ve bağlı şirketler tarafından kurulan şirketler eliyle yapılan hafif ve ağır raylı taşımacılık işleri dahil) ile bu sistemlerin inşaat dışında yol imali, çeken- çekilen araç imalatı, bakımı ve onarımı işleri ile travers imalatı işleri ve bu sistemlerin işletildiği istasyon, gar, ambar duraklarında yapılan işler ile bakımlarının yapıldığı işyerleri işleri" ise 15 sıra numaralı "Taşımacılık" işkoluna dahil faaliyetler arasında belirtilmiştir.

İşkolları Yönetmeliğine göre, açık bir şekilde "belediyeler veya bağlı şirketleri ve bağlı şirketler tarafından kurulan şirketler eliyle yapılan hafif ve ağır raylı taşımacılık işleri" de Taşımacılık işkoluna dahil kabul edilmiştir.

Bu itibarla (1341701) sicil numaralı işyerinin İşkolları Yönetmeliği'nin 15 sıra numaralı "Taşımacılık" işkolunda yer aldığına dair Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığınca verilen işkolu tespit kararı isabetli olduğundan, Bölge Adliye Mahkemesince (1341701) sicil numaralı işyeri bakımından asıl dava, birinci birleşen dava ve ikinci birleşen davanın reddine karar verilmesi gerekirken, eksik inceleme ile yazılı şekilde karar verilmesi hatalıdır.

Belirtilen sebeplerle, 6356 sayılı Kanun'un 5 inci maddesinin birinci fıkrası uyarınca, hükümlerin bozulmak suretiyle ortadan kaldırılması ve aşağıdaki gibi karar verilmesi gerekmiştir.

H)HÜKÜM: Yukarıda belirtilen nedenlerle;

1-Yukarıda tarih ve sayısı belirtilen İlk Derece Mahkemesi kararı ile Bölge Adliye Mahkemesi kararının BOZULARAK ORTADAN KALDIRILMASINA,

2-Asıl davanın, EGO Genel Müdürlüğü ve Ankara Büyükşehir Belediyesi bakımından pasif husumet yokluğu nedeniyle REDDİNE,

3-Diğer davalılar bakımından, asıl dava, birinci birleşen dava ve ikinci birleşen davanın KISMEN KABULÜ ile Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı tarafından 31/10/2019 tarihli Resmi Gazetede yayımlanan 2019/141 sayılı işkolu tespit kararının, BUGSAŞ Başkent Ulaşım ve Doğalgaz Hizm. Pro. Taah. San. ve Tic. A.Ş. unvanlı işverenliğe bağlı 1352983.006, 1341672.006 ve 0207221.006 SGK sicil no'lu işyerlerinin İşkolları Yönetmeliği'nin 15 sıra numaralı "Taşımacılık" işkolunda yer aldığına ilişkin kısmının İPTALİNE,

4- BUGSAŞ Başkent Ulaşım ve Doğalgaz Hizm. Pro. Taah. San. ve Tic. A.Ş. unvanlı işverenliğe bağlı 1352983.006, 1341672.006 ve 0207221.006 SGK sicil no'lu işyerlerinin İşkolları Yönetmeliğinin 20 sıra numaralı "Genel işler" işkolunda yer aldığına TESPİTİNE,

Fazlaya dair istemin REDDİNE,

5-Asıl dava Ankara 23. İş Mahkemesinin 2019/1034-2021/89 E.K. sayılı dosyası bakımından;

a)Karar tarihi itibarıyla alınması gerekli olan 80,70 TL harçtan, peşin alınan 44,40 TL harcın mahsubu ile bakiye 36,30 TL harcın davalılar Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, Ankara Büyükşehir Belediyesi ve EGO Genel Müdürlüğü dışındaki dosya davalılarından müştereken ve müteselsilen alınarak hazineye irat kaydına,

b)Davacı tarafından yatırılan 44,40 TL başvurma harcı ve 44,40 TL peşin harç olmak üzere toplam 88,80 TL harcın davalılar Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, Ankara Büyükşehir Belediyesi ve EGO Genel Müdürlüğü dışındaki dosya davalılarından müştereken ve müteselsilen alınarak davacıya verilmesine,

c)Davacı taraf yargılamada kendisini vekil ile temsil ettirdiğinden karar tarihinde yürürlükte bulunan AAÜT gereğince belirlenen 5.100,00 TL vekalet ücretinin davalılar Ankara Büyükşehir Belediyesi ve EGO Genel Müdürlüğü

dışındaki dosya davalılarından müştereken ve müteselsilen alınarak davacıya verilmesine,

d)Yargılamada kendisini vekil ile temsil ettirmesine göre, karar tarihinde yürürlükte bulunan A.A.Ü.T. gereğince belirlenen 5.100,00 TL vekalet ücretinin davacıdan alınarak dosya davalıları Ankara Büyükşehir Belediyesi, EGO Genel Müdürlüğü, Demiryol İş Sendikası, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, BUGSAŞ, Tüm Taşıma İşçileri Sendikası'na verilmesine,

e)Davacı tarafından yapılan toplam 1.755,00 TL yargılama giderinden, kabul ve ret oranına göre hesaplanan 1.316,25 TL'sinin davalılar Ankara Büyükşehir Belediyesi ve EGO Genel Müdürlüğü dışındaki dosya davalılarından müştereken ve müteselsilen alınarak davacı tarafa verilmesine,

f)Davalılar tarafından yargılama giderinden kabul ve ret oranına göre hesaplanan; 24,50 TL yargılama giderinin davacıdan alınarak davalı EGO Genel Müdürlüğüne; 45,72 TL yargılama giderinin davacıdan alınarak davalı Öz Taşıma İş Sendikasına; 193,62 TL yargılama giderinin davacıdan alınarak davalı Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığına verilmesine,

6- Birinci birleşen dava Ankara 20. İş Mahkemesinin 2019/1075 – 2020/119 E.K. sayılı dosyası bakımından;

a)Karar tarihi itibarıyla alınması gerekli olan 80,70 TL harçtan, peşin alınan 44,40 TL harcın mahsubu ile bakiye 36,30 TL harcın davalı Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı harçtan muaf olduğundan diğer davalılardan müştereken ve müteselsilen alınarak hazineye irat kaydına,

b) Davacı tarafından yatırılan 44,40 TL başvurma harcı ve 44,40 TL peşin harç olmak üzere toplam 88,80 TL harcın davalı Bakanlık dışındaki dosya davalılarından müştereken ve müteselsilen alınarak davacıya verilmesine,

c) Davacı taraf yargılamada kendisini vekil ile temsil ettirdiğinden yürürlükte bulunan AAÜT gereğince belirlenen 5.100,00 TL vekalet ücretinin dosya davalılarından müştereken ve müteselsilen alınarak davacıya verilmesine,

d) Yargılamada kendisini vekil ile temsil ettirmesine göre, karar tarihinde yürürlükte bulunan A.A.Ü.T. gereğince belirlenen 5.100,00 TL vekalet ücretinin davacıdan alınarak davalılar, Belediye İş Sendikası, Genel İş Sendikası, Aile Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı, BUGSAŞ, Demiryol İş Sendikası, Nakliyat İş Sendikası'na verilmesine,

e) Davacı tarafından yapılan toplam 1.680,00 TL yargılama giderinden, kabul ve ret oranına göre hesaplanan 1.260,00 TL'sinin dosya davalılarından müştereken ve müteselsilen alınarak davacı tarafa verilmesine,

7- İkinci birleşen dava Ankara 35. İş Mahkemesinin 2019/607 - 2019/763 E.K. sayılı dosyası bakımından;

a)Karar tarihi itibarıyla alınması gerekli olan 80,70 TL harçtan, peşin alınan 44,40 TL harcın mahsubu ile bakiye 36,30 TL harcın davalı Çalışma ve Sosyal

Güvenlik Bakanlığı harçtan muaf olduğundan diğer davalılardan müştereken ve müteselsilen alınarak hazineye irat kaydına,

b) Davacı tarafından yatırılan 44,40 TL başvurma harcı ve 44,40 TL peşin harç olmak üzere toplam 88,80 TL harcın davalı Bakanlık dışındaki dosya davalılarından müştereken ve müteselsilen alınarak davacıya verilmesine,

c) Davacı taraf yargılamada kendisini vekil ile temsil ettirdiğinden yürürlükte bulunan AAÜT gereğince belirlenen 5.100,00 TL vekalet ücretinin dosya davalılarından müştereken ve müteselsilen alınarak davacıya verilmesine,

d) Yargılamada kendisini vekil ile temsil ettirmesine göre, karar tarihinde yürürlükte bulunan A.A.Ü..T. gereğince belirlenen 5.100,00 TL vekalet ücretinin davacıdan alınarak dosya davalılar BUGSAŞ, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, Demiryol İş Sendikası, Nakliyat İş Sendikası, Tüm Taşıma İşçileri Sendikası'na verilmesine,

e) Davacı tarafından yapılan toplam 505,00 TL yargılama giderinden, kabul ve ret oranına göre hesaplanan 378,75 TL'sinin dosya davalılarından müştereken ve müteselsilen alınarak davacı tarafa verilmesine,

8- Üçüncü birleşen dava Ankara 28. İş Mahkemesinin 2019/645 -2020/169 E.K. sayılı dosyası bakımından;

a) Tahsili gereken 59,30 TL karar ve ilam harcından peşin yatan 44,40 TL'nin mahsubu ile bakiye 14,90 TL harcın davacıdan tahsili ile hazineye irat kaydına,

b) Davalılar Bakanlık, BUGSAŞ, Belediye İş Sendikası, Genel İş Sendikası, Hizmet İş Sendikası ve Nakliyat İş Sendikası yargılamada kendisini vekil ile temsil ettirdiğinden yürürlükte bulunan AAÜT gereğince belirlenen 4.080,00 TL vekalet ücretinin davacıdan alınarak dosya davalılarından Bakanlık, BUGSAŞ, Belediye İş Sendikası, Genel İş Sendikası, Hizmet İş Sendikası ve Nakliyat İş Sendikasına verilmesine,

c) Davacı tarafından yapılan yargılama giderlerinin kendi üzerinde bırakılmasına,

d) Davalı Belediye İş Sendikası tarafından yapılan toplam 3.535,10 TL yargılama giderinin davacıdan alınarak davalı Belediye İş Sendikasına verilmesine,

e) Davalı Bakanlık tarafından yapılan toplam 193,63 TL yargılama giderinin davacıdan alınarak davalı Bakanlığa verilmesine,

f) Davalı Genel İş Sendikası tarafından yapılan toplam 21,03 TL yargılama giderinin davacıdan alınarak davalı Genel İş Sendikasına verilmesine,

9- Yatırılan gider avanslarından varsa kullanılmayan bakiyelerinin ilgili tarafa iadesine,

10- Peşin alınan temyiz harcının istek halinde davalılar Başkent Ulaşım ve Doğalgaz Hizm. Pro. Taah. San. ve Tic. A.Ş.(BUGSAŞ), Demiryol İş Sendikası, Öz Taşıma İş Sendikasına iadesine, 12/01/2022 tarihinde oy birliğiyle kesin olarak karar verildi.17/01/2012 tarih ve 158 fiş numarası ile 23.719,79 TL, 19/01/2012

tarikh ve 256 fiş numarası ile 624,00 TL, 25/01/2012 tarih ve 379 fiş numarası ile 7.549,95 TL, aynı tarih ve fiş numarası ile 8.400,00 TL ve 30/01/2012 tarih ve 447 fiş numarası ile 11.416,96 TL ki toplam 72.932,28 TL olarak açıklandığı görülmektedir. Buna göre davacının sunmuş olduğu tevsik edici belge ile ilgili aya ilişkin belgesiz gider kaydı zarar miktar ve kaleminin örtüşmediği açıktır.

Bu itibarla, açıklanan hususlara ilişkin beyanda bulunmak üzere taraflara süre verilmeli, bilirkişi kurulundan da bu hususta ek rapor alınmalı, davalı Mehmet Nuri Yalçınkaya vekilinin sunmuş olduğu anılan belgenin hangi döneme dair belgesiz gider kaydına ilişkin olduğu açıklatırılmalı ve oluşacak sonuca göre mahsup edilip edilemeyeceği belirlenmelidir.

Eksik inceleme ile verilen karar bu yönü itibariyle de isabetsizdir.

5-Mahkemece verilen ilk kararda hüküm altına alınan zarar miktarlarına ilişkin “ay olarak belirtilen miktarların o ayı takip eden ayın ilk gününden, yıl olarak belirlenen miktarların takip eden yılın ilk gününden itibaren yasal faiz” işletilmesine karar verilmiş ve bu konu bozmanın kapsamı dışında kalmış ise de, mahkemece hüküm altına alınan tutarlar ile örtüşen ve infazda tereddüde mahal bırakmayacak şekilde bilirkişilerden ek rapor alınması gerektiğinin gözetilmemesi de isabetsizdir.

Diğer taraftan temyiz konusu davada işlemiş faiz alacağı talep edilmediğinden, bu konuda bilirkişi kurulunca hesaplama yapılmasına gerek olmadığı da nazara alınmalıdır.

Anılan hususlar gözetilmeksizin eksik inceleme ile yazılı şekilde hüküm tesisi hatalı olup bozmayı gerektirmiştir.

Sonuç:

Temyiz olunan İlk Derece Mahkemesi kararının yukarıda yazılı sebeplerden dolayı BOZULMASINA, dosyanın kararı veren İlk Derece Mahkemesine gönderilmesine, davacı yararına takdir edilen 3.815,00 TL duruşma avukatlık ücretinin müştereken ve müteselsilen davalılara yükletilmesine, davalı Mehmet Nuri Yalçınkaya yararına takdir edilen 3.815,00 TL duruşma avukatlık ücretinin davacı tarafa yükletilmesine, peşin alınan temyiz karar harcının istek halinde ilgililere iadesine, 20/01/2022 tarihinde oy birliği ile karar verildi.